

**ПОСИЛЕННЯ
КОНСОЛІДАЦІЇ
СУСПІЛЬСТВА ТА РОЛІ
ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ
НА ШЛЯХУ ВСТУПУ
УКРАЇНИ ТА РЕСПУБЛІКИ
МОЛДОВА ДО
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

17-18 жовтня 2024 року

УДК 316+339.94
ББК 60.5+66.4

Соціологічна асоціація України
Південноукраїнське відділення САУ
Державний вищий навчальний заклад
**«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.
Д. Ушинського»**
Кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності
Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет психології, політології та соціології
Universitatea de Stat din Moldova
Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice
Centrul Sociologie și Psihologie Socială al ICJPS
Asociația Sociologilor și Demografilor din Republica Moldova

**«ПОСИЛЕННЯ КОНСОЛІДАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА ТА РОЛІ
ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ НА ШЛЯХУ ВСТУПУ УКРАЇНИ
ТА РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО
СОЮЗУ»**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

17-18 жовтня 2024 року

Видавничий дім
«Гельветика»
2024

**ПОСИЛЕННЯ КОНСОЛІДАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА ТА РОЛІ
ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ НА ШЛЯХУ ВСТУПУ УКРАЇНИ
ТА РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ:
МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

Рецензенти:

Інна ГОЛУБОВИЧ, докторка філософських наук, професорка, завідувачка кафедри філософії Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

Лілія ЯКОВЛЕВА, доктор політичних наук, професор, професор кафедри соціології Національного університету «Одеська Юридична Академія».

Рекомендовано Вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Протокол № 5 від 28.11.2024 р

Редакційна колегія:

Відповідальний редактор – **Олена ЛІСЕЄНКО**, д. соц. н., професор, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса), голова Південноукраїнського відділення САУ, Україна

Члени редколегії:

МОКАНУ Віктор, д. соц. н., директор Центру соціології та соціальної психології Інституту правових, політичних та соціологічних досліджень Державного університету Молдови, керівник Асоціації соціологів і демографів Республіки Молдова, Республіка Молдова

БОРІНШТЕЙН Євген, д. філос. н., професор, завідувач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса), Україна

ПЕТИНОВА Оксана, д. філос. н., професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

АТАМАНЮК Зоя, д. філос. н., професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

Посилення консолідації суспільства та ролі людського капіталу на шляху вступу України та Республіки Молдова до Європейського Союзу : матеріали міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Кишинев- м. Одеса, 17-18 жовтня 2024 року) / за ред. д. с. н., проф. Лісеєнко О. В. – 138 с.

Матеріали конференції представлені в авторській редакції мовою оригіналу

© Південноукраїнське відділення Соціологічної асоціації України, 2024

© Асоціація соціологів та демографів Республіки Молдова, 2024

НІКОН Наталія	ПСИХОЛОГІЧНА ВРАЗЛИВІСТЬ ЧОЛОВІКІВ У КРИЗІ СЕРЕДНЬОГО ВІКУ В КОНТЕКСТІ ВІЙНИ	46
АТАМАНЮК Зоя	ФОРМУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ МАНУПУЛЯТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	48
КРИВОШЕЯ Тетяна	МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ АНТИКОРУПЦІЙНИХ ІНІЦІАТИВ В УКРАЇНІ ТА МОЛДОВІ: ВИКЛИКИ, ОБМЕЖЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОКРАЩЕННЯ	51
НАУМКІНА Світлана, ЄВЦЕНКО Роман	ВПРОВАДЖЕННЯ РЕГУЛЮВАННЯ ЛОБІСТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ КРОК ДО ВСТУПУ УКРАЇНИ В ЄС	54
ЯРОВА Ліліана	СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ: МІЖ ЄВРОПЕЙСЬКИМИ СТАНДАРТАМИ ТА ВИКЛИКАМИ ВОЄННОГО СТАНУ	57
ПАНАСЮК Валентин, МАКІЄВСЬКА Катерина	ОСОБЛИВОСТІ ДИПЛОМАТИЧНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОГО СТАНУ	60
ПОПЛАВСЬКА Тетяна, ФЕДОРОВА Інна	ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ КОНСОЛІДУЮЧОГО СОЦІАЛЬНОГО ІДЕАЛУ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ІДЕОЛОГІЇ	64
ЧОРНА Вікторія	СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ	67
PRONOZA Inna, KAZYUK Anatoly	THE ISSUE OF UKRAINE AND MOLDOVA IN THE GEOPOLITICAL SPACE OF THE EUROPEAN UNION	71
КОЗЛЕНКО Павло	БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ: СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКЕ БАЧЕННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ВИМІРУ	73
РИБКА Наталія	УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ПРОЦЕСІВ СТЕРЕТИПІЗАЦІЇ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ ВІЙНІ	75
АФАНАСЬЄВ Олександр	НАРАТИВИ І ДЕЗІНФОРМАЦІЙНІ ЗАГРОЗИ	78
ЖАРКИХ Володимир	СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА І ПРИНЦИПИ КОМУНІКАТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ	81

умовах європейської інтеграції обов'язково буде зростати економічна вага та політичний потенціал саме середнього класу українського суспільства.

Відтак, інституціоналізація соціальної політики в умовах воєнного стану та з урахуванням вимог європейської інтеграції передбачає пошук раціональної моделі залучення представників середнього класу, а також цифровізацію надання соціальних послуг та соціальної допомоги. Якщо цифровізація соціальної політики вже стала своєрідною візитівкою України та прикладом для інших країн, то становлення державно-приватного партнерства у соціальній сфері та підвищення ролі середнього класу – справа майбутнього. Адже саме це є фундаментальною умовою реалізації курсу на європейську інтеграцію України.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Павлова, О. (2023). Особливості соціальної політики в умовах воєнного стану в Україні. *Науково-теоретичний альманах Грані*, 26(6), 122-126. <https://doi.org/10.15421/1723139>
2. Яковлев, Д. (2024) Роль середнього класу у соціальних трансформаціях // Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квіт. 2024 р.). – С. 798-800. Режим доступу: <https://hdl.handle.net/11300/28311>
3. Ярова, Л. (2018) Новітні тенденції соціальної політики у сучасному світі. *Актуальні проблеми політики*, Вип. 61. – С. 194-201

Валентин ПАНАСЮК,

кандидат політичних наук, асистент кафедри мовної підготовки та гуманітарних дисциплін НУОЗ України імені П.Л. Шупика

Катерина МАКІЄВСЬКА,

студентка Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ОСОБЛИВОСТІ ДИПЛОМАТИЧНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОГО СТАНУ

Сучасний світ складно уявити без дипломатії. Вона є основою міжнародних відносин. В класичному визначенні: «Дипломатія – це здійснення міжнародних відносин шляхом переговорів; сукупність засобів, що їх використовують посли й посланники з метою забезпечення переговорного процесу; праця або мистецтво дипломата, – пояснює нам оксфордський словник англійської мови. Влучне визначення дипломатії дає О. Балануца: «Дипломатія – це високоінтелектуальне мистецтво взаємодії на міжнародній арені при захисті та просуванні національних інтересів держави. Це пошук друзів та досягнення компромісів. Це робити все, щоб країну, інтереси якої ти представляєш, любили!» [1, с. 7].

В умовах повномасштабного вторгнення РФ в Україну наші дипломати відкрили власний потужний фронт боротьби проти агресора. Саме завдяки зусиллям МЗС вдалось забезпечити значну підтримку України країнами ЄС і НАТО. Складно переоцінити значення санкцій та резолюцій, що різко засудили звірства Росії в Україні. Дипломатична діяльність не обмежується лише виступами і різкими заявами. Триває кропітка робота в галузі міжнародного права. Юридична фіксація і визнання злочинів ЗС РФ в Україні та низка санкції проти агресора світовою спільнотою призводять до ізоляції ворога. Завдають йому матеріальних збитків, сприяють перемозі України і світу. Якщо наші ЗС в боротьбі із загарбником зупиняють ворога своєю мужністю то наші дипломати на міжнародному рівні роблять все можливе, щоб забезпечити українських військових всім необхідним заради продовження цієї боротьби до цілковитої перемоги над окупантом. ТанDEM двох фронтів виступає єдиним цілим і є запорукою успішної боротьби за свободу і незалежність українського народу.

Науковці і політики оцінюють дипломатичну боротьбу України доволі позитивно. Окреслимо основні досягнення українських дипломатів в боротьбі з окупантом:

Україна стала ядром консолідації держав в зупиненні російської агресії в світі. Цього не змогли досягти ні МЗС Республіки Молдови ні грузинські дипломати в період російського вторгнення на їх територію ЗС РФ.

Спроби Кремля збройною агресією зруйнувати інтеграційні плани України в ЄС і НАТО призвели до не очікувано протилежного результату. Україна перетворилась в кандидата на членство в ЄС. Розпочалась тісна співпраця з НАТО.

Відбувся прорив тривалої інформаційної блокади штучно створеною російським медіа простором у світі. Українські новини почали висвітлюватись в провідних ЗМІ. Розкриваючи шовінізм і імперіалізм та геноцид Москви стосовно українського народу на протязі століть.

Зусиллями дипломатів приймається низка юридичних документів, що розкривають злочини Кремля в Україні. Усуваються юридичні перешкоди по притягненню відповідальних осіб за злочини на нашій території. Доказом цьому є 140 держав, що на початку російського вторгнення одностайно підтримали Україну під час голосування на Генасамблеї ООН [2, с. 135].

Зростає підтримка України в країнах Африки і Латинської Америки. Сформовано позитивний імідж українського народу в світі, що мужньо чинить опір загарбнику.

До світової громадськості доноситься достовірна інформація про геноцид українців не лише через мас-медіа, а різні культурні заходи і в тому числі кінематограф. Показовим в цьому плані є фільм «20 днів у Маріуполі». Талановита режисерка М. Чернова вражаючи передала трагедію власного

народу. Фільм був відзначений премією Оскар-2024. В історії вітчизняного кінематографу подібне відбулось вперше за всю його історію.

До кінематографу долучились музичні колективи і художники, що на міжнародному рівні передають жах російської окупації України та героїзм його народу. Слід відзначити, що всі ці організаційні заходи значною мірою забезпечували українськими дипломатичними службами та її окремими працівниками [2, с. 136–137].

«Українська культурна дипломатія після 24 лютого змінилася... світ нарешті відкрив для себе Україну. Фантастична кількість людей лише 24 лютого усвідомила той факт, що Україна існує». Цитує директора Українського інституту В. Шейка науковець О. Меженська [див.: 2, с. 137].

Великою загрозою для України залишається погрози РФ застосувати ядерну зброю у війні. Дотримуючись взятих на себе зобов'язань Україна залишається без'ядерною державою, але українські дипломати прикладають максимальні зусилля спрямованні на вступ України в ЄС і НАТО. Саме в членстві цих організацій на сьогодні можна гарантувати безпеку українському народу від зовнішніх ворогів [2, с. 137].

За визнанням політиків, експертів і журналістів в досягненні поставлених цілей українські дипломати використовують форми неklasичної дипломатії. Засоби, що в нормальних умовах є неприйнятними по дипломатичному протоколу і етикету. У відстоюванні інтересів свого народу, заради перемоги і світової стабільності українські дипломати характеризуються подекуди упертістю, сміливістю у висловлюваннях, прямолінійністю і оперативністю в прийнятті рішень. Ініціатором таких змін став сам голова МЗС України Д. Кулеба. Позицію свого міністерства він пояснив наступним чином: «Зазвичай з друзями ми поводимося особливо коректно. Але в умовах війни різниця між вами й друзями полягає в тому, що, якщо ви помрете, вони покладуть квіти на вашу могилку, згадають дружбу й продовжать жити своїм життям... І тому якщо ціна вашого виживання – витягнути друзів із зони комфорту, то вам треба це робити» [3].

Для прикладу можна навести різкі заяви В. Зеленського напередодні саміту НАТО у Вільнюсі в липні 2023 року. Президент України відкрито заявив, що неприйняття його держави до НАТО ставить під питання доцільність його приїзду на саміт. Д. Каленюк – виконавча директорка Центру протидії корупції прямо запитала Джейка Селлівана: «Будь-ласка порадьте, що мені сказати синові? Що президент Байден і НАТО не запросили Україну в Альянс, тому що бояться Росії?.. Чи готувати сина в солдати – воювати проти росіян, коли через сім років йому буде 18?» [3].

Українська дипломатія відкидає план Б. Подібний крок є неприйнятним. Для закордонних колег виглядає дивним і навіть шокуєчим, але Д. Кулеба дає своє чітке пояснення відсутності плану Б для України: «... принцип непотрібності плану Б полягає не в тому, що ви дурні й не придумали

резервного плану. Просто воєнна дипломатія передбачає, що або ви досягаєте результату, або вам кінець» [3]. Складно не погодитись з таким твердженням досвідченого дипломата. На сьогодні Україна бореться не просто за інтереси, а за саме існування. Питання не в тому виграє вона чи програє, а в тому житиме чи ні. І залежить це від зусиль українського народу, особливо ЗСУ і МЗС України.

Висновки. Дипломатія покликана відстоювати інтереси держави і народу та сприяти світовій стабільності. МЗС України відіграє одну з ключових ролей у відстоюванні суверенітету і територіальної цілісності в боротьбі з агресією ЗС РФ на міжнародній арені.

Українські дипломати вже досягли значних успіхів в боротьбі з ворогом. Забезпечують всебічну підтримку України всім необхідним для відсічі загарбника. Вселили віру в перемогу ЗСУ в партнерів за кордоном і підняли імідж своєї країни в очах світової громадськості. Агресор перебуває значною мірою в ізоляції і під санкціями провідних демократичних країн світу.

Дипломатичні заходи протистояння ворогу активно сприяють створенню доказової бази злочинів ЗС РФ в Україні. З метою подальшого притягнення до відповідальності. Є свідченнями геноциду проти українців. Розкривають злочинні плани Кремля шляхом військового вторгнення і масованою пропагандою знищити Україну та її народ.

В результаті консолідованих зусиль МЗС України поширює достовірну інформацію в світі, використовуючи для цього різноманітні засоби і залучаючи активно представників вітчизняної культури.

В прагненні перемоги і подальшого успішного існування України та світу наші дипломати застосовують форми неklasичної дипломатії, що є неприйнятним для закордонних партнерів, але на жаль тимчасово необхідними для виживання в умовах військового часу для вітчизни.

Дипломатична боротьба з ворогом триває. Україна наближається до перемоги і інтеграції в ЄС та НАТО, заради власної безпеки після перемоги, всупереч планам Кремля загарбати нашу державу та знищити її плани на євроінтеграцію та існування.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Балануца О. Родзинки дипломатії: навчальний посібник. Дніпро : 2022. 148 с.
2. Меженська О. Російсько-українська війна – війна дипломатії. *Актуальні проблеми політики*. 2024. Вип. 73. С. 134–141.
3. Давліканова О. «За межею» українська дипломатія воєнного часу. *Український тиждень*. 19 квітня 2024. URL : <http://surl.li/nakvix>